

aquest, del gr. ἠχώ 'so', 'eco'. □ 1.ª doc.: 1695, Lacav; DTò., 1757.

La llegenda de la nimfa Eco (a què ja fa referència BMetge, 1398), és una creació a posteriori de la poesia mitològica grega sobre el nom comú preexistent. Modernament el mot s'ha popularitzat bastant entre gent instruída, i en la conversa i en literatura del vuit-cents apareix en accs. més laxes, com 'ressonància' (« no s'hi sent cap eco de veu estranya», MAguiló, «despertava ecos dispersos per les masies», JRuyra, i en fraseologia proverbial valenciana), ço que fa comprensible que a Tortosa *estar a l'eco* (mal escrit *aleco*, BDC III, 83) hagi pres, passant pel de 'estar atent, amatent', el sentit de «estar previngut» (Mestre Noè) 'estar alerta' (AlcM).

DERIV.: *Ecoic*.

CPT.: *Ecocinèsia*; *ecolàlia*, formats amb *κίνησις* 'moviment' i *λαλέω* 'jo garlo'.

Ecòleg, *ecologia*, *ecònom*, *ecomat*, V. *economia*

ECONOMIA, pres del gr. *οικονομία* (cf. ll. *oeconomia*), 'direcció o administració d'una casa', derivat de *οικονόμος* 'administrador', 'intendent', i aquest, compost de *οἶκος* 'casa' i *νέμω* 'distribueixo', 'administrador'. □ 1.ª doc.: 1695, Lacav.; DTò., 1757.

Aquell, amb la definició «administració de les coses de casa», «tenir la *economia* de una casa: esser lo *ecònomo* de una casa: rem domesticam administrare --- curare». Les accs. «bona distribució del temps y de altres coses immaterials; escassetes; moderació en els gastos; i *economia política*, ciència ---» ja en Lab. 1839.

DERIV.: *Econòmic* [1695, Lacav. «lo que pertany a economia»], de *οικονομικός* 'relatiu a l'administració d'una casa'. *Economitzar* [-isar, Lab. 1839], *economitzador*. *Economista* [Lab. 1839].

+*Econòmica* f.: els nostres economistes cabdals l'usaren com a nom de la ciència (altrament dita *economia-política*), i així es feia a la que primer es digué *Escola de ---* i després *Institució d'Estudis Comercials* fundada per la Mancomunitat i mantinguda dins el marc de la Universitat Industrial fins a 1938; el qui en fou director Coromines escrivia a Rafael Patxot (el 26-xi-1926): «em dol --- que en un país tan pobre de Mecenes com el nostre, s'arribi a estimular-ho tot i es bandegi sols la Filosofia i l'*Econòmica* --- és cert que la seva tècnica havia quedat endarrerida envist l'extraordinari avenç que s'observava en els mètodes d'altres disciplines: *economista* i filòsof es veia amb cor d'ésser-ho tothom ---» (ho repeteix sis o set vegades més, distingint sempre entre l'*economia* 'funcionament i conjunt d'activitats econòmiques', i l'*econòmica* nom d'una ciència o tècnica); expressió, doncs, paral·lela de *la física*, *la química*, *la matemàtica*, *la tècnica*, *la gimnàstica*, etc., i no desusada entre els estudiosos catalans del S. XIX (car ja Lab. 1839 registrava *econòmica* substantiu si bé només amb la definició «part de la filosofia moral relativa al govern d'una família»), però el paper massa gran dels aficio-

nats en aquest terreny a la Catalunya vuitcentista féu que es mantingué laxament (així fins i tot *Dfa*. i *AlcM*) la confusió castellana (oblidant que el català oposa, p. ex., *la gimnàstica* al cast. *gimnasia*): no es tracta, doncs, de cap calc de l'angl. *economics* (oposat a *economy*) perquè el model d'aqueixes expressions ja existí en grec (mutatis mutandis), on ja circularen els neutres plurals *οικονομικά*, *μαθηματικά*, *φυσικά*, *μεταφυσικά*, etc. (amb valor d'abstracte filosòfic-tècnic més aviat que científic, és clar).

Ecònom [*ycònom*, 1531, *DAG.*; *ecònomo*, 1580; «administrador de les coses de casa», 1695, Lacav.], gr. *οικονόμος*; *ecònomat*.

Ecumènic [1803, Bely.], pròpiament 'universal', derivat del gr. *οικουμένη* ('terra habitada', participi passiu de *οἰκέω* 'habitar'; *ecumenicitat*).

Altres cpts. d'*οἶκος*: *ecologia*, cpt. amb *λόγος* 'tractat', en el sentit d'estudi del lloc en què viu o es troba alguna cosa'; *ecològic*. *Metec*, de *μέτοιχος* 'el qui viu o habita juntament'. *Periecs*, gr. *περλοικος* 'que viu entorn'.

Diòcesi [*diocessi*, doc. de 1612, citat per Careta, *Barbr.*, s. v. *vacar*; *diocese* 1695, Lacav., que el fa masculí a la manera francesa], pres del ll. tardà *diocesis*, ll. *diocesis*, i aquest, del gr. *διοίκησις* 'administració, govern', 'província', derivat de *διοικέω* 'jo administro', i aquest, d'*οἶκος* 'casa'; una forma *diocesat* (compromís entre *diocesi* i *bisbat*) ja es registra el 1503. *Diocesà* [1692].

Diòic, aplicat a les plantes que tenen les flors de cada sexe en una tija separada, és cpt. d'*οἶκος* amb *δι-* forma prefixada del nombre dos.

ECS o EC, interjecció que expressa el fàstic: creació expressiva. Es troba també en altres llengües: al. *äks*, que Diez (*Wb.*, 426) donava com a «deutsche interjektion des ekels».

Èctasi, V. *tendir* *Ecto-*, *ect-*, *ectozou*, V. *estrany* *Ectròtic*, V. *trauma* *Eculi*, V. *egua* *Ecumènic*, *ecumenicitat*, V. *economia*.

ÈCZEMA, pres del gr. *ἐκζεμα*, -ατος, 'erupció cutània', derivat d'*ἐκζέω* 'bullo, bellugo, formiguejo', i aquest, de *ζέω* 'bullo, faig bullir'. □ 1.ª doc.: 1868, *SLitCosta* (i ja accentuat correctament). En castellà no el registrà el DAcEsp. fins al S. XX, i allà s'ha accentuat sempre *eczéma* segurament perquè s'imitaria del fr. *eczéma*, que ja es troba el 1828.

DERIV.: *Eczematos*.

EDAT, del ll. AETAS, -ATIS, 'vida, temps que un viu', 'edat', contracció de l'arcaic AEVITAS, i aquest, derivat d'AEVUM 'durada', 'temps', 'vida', 'edat'. □ 1.ª doc.: orígens (Jaume I, Llull).

«Aquell pastor havia un fill de *edat* de 7 anys --- lo menà un jorn ab si --- un lop venia al bestiar, e atrobà l'infant, e pres aquell --- e devorat ---», *Blanq.* (NCl. I, 245.10). Forma que es troba molt abundantment a tots els escriptors medievals: *CostTort.*, BMet-